

Ε.Η.Μ.

Παρασκευοπούλου 4

45444 ΓΑΡΜΙΝΑ

μορφιότητα νέα

Δίμηνη εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφιωτών Ζαγορίου

ΤΕΥΧΟΣ 46 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1992

ΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΔΗΜ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ 44, 121 37 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ Τηλ. 57.38.093

ΑΠ' ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

Διαβάζουμε στον ημερήσιο αθηναϊκό τύπο, ότι στις προθέσεις της βέρνησης είναι η κατάργηση της ΜΟΜΑ. Δεν ξέρουμε βέβαια το σκεπτικό της βέρνησης, ξέρουμε όμως ότι η ΜΟΜΑ για την περιοχή μας, κι όλη την περιοχή του Ζαγορίου πιστεύουμε, ήταν σωτηρία. Οι εκχιονισμοί δρόμων με δυσμενέστατες συνθήκες, η συντήρησή τους όλο το χρόνο, αλλά κυρίως η υπεύθυνη δουλειά που γινόταν, ήταν ανάσες ζωής για τα χωριά μας.

Τελικά δεν ξέρουμε τι θα γίνει, αν υλοποιηθεί ή όχι αυτή η πρόθεση της βέρνησης. Αλλά αν λείπει η ΜΟΜΑ, το κενό της θάνα οίγουρα πολύ μεγάλο για τα χωριά μας. Και κατά την ταπεινή μας γνώμη, τα συνεργεία της Νομαρχίας και οι ιδιώτες εργολάβοι, είναι πολύ δύσκολο να καλύψουν αυτό το κενό. Είτε γιατί δεν θα μπορούν, είτε γιατί δεν θα θέλουν. Κι από την άποψη αυτή, τα χωριά μας θάνα ο μεγάλος χαμένος αυτής της απόφασης, αν παρθεί.

* * * * *

Στο προηγούμενο φύλλο μας έγινε μια εκτεταμένη αναφορά από την κοινότητα μας τα διάφορα ζητήματα που απασχολούν το χωριό μας. Μερικοί όμως μας λεφώνησαν και μας ρώτησαν τι θα γίνει με την πάνω βρύση και με το εικόνισμα, υπάρχει κάποια μελέτη. Εμείς μεταφέρουμε με τη σειρά μας τα ερωτήματα αυτά στην κοινότητά μας και φυσικά περιμένουμε απάντηση.

* * * * *

Πλησιάζει ο καιρός να ψηφίσουμε πάλι. Όχι, δεν αναφερόμαστε στις δημοτικές εκλογές, αυτό είναι απρόβλεπτο θέμα, αλλά στις εκλογές του Συλλόγου μας. Σε λίγο καιρό καλούμαστε ν' αναδείξουμε τους νέους (;) διοικούντες του συλλόγου μας. Η εφημερίδα μας κάνει έκκληση σ' όλους τους δικορφιωτές να δραστηριοποιηθούν και να βοηθήσουν μ' όλες τους τις δυνάμεις την προσπάθεια να κάνουμε τον σύλλογο δυνατό, μαζικό και ενωμένο, σε πείσμα των απειλών καιρών που διανύουμε. Δηλώστε υποψηφιότητα όλοι όσοι μπορείται να βοηθήσετε πραγματικά το σύλλογο. Μας έχει ανάγκη όλους μας.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

Συζήτηση "στρογγυλής τραπέζης" διοργάνωσε η επιτροπή για το συγκοινωνιακό της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους φορείς της Ηπείρου. Η συζήτηση έγινε στα γραφεία της Πανεπιστημιακής, στην Αθήνα, και είχε σαν θέμα την σιδηροδρομική σύνδεση της Ηπείρου. Στην συζήτηση πήραν μέρος οι καθηγητές: Γ. Αμπακούμιν, του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνίου, Γ. Γιαννόπουλος, του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Σπ. Λιούκας, του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γ. Νάθενας, συγκοινωνιολόγος, και οι Σάββας Κoes, δ/ντής του ΟΣΕ, Θεόδωρος Δραγκιάτης, εκπρόσωπος του ΤΕΕ.

Από τα παρουσιασθέντα στοιχεία προέκυψε η ανάγκη σύνδεσης της Ηπείρου με σιδηρόδρομο για την ανάπτυξη της. Εκτός από αναγκαία, η σύνδεση κρίθηκε και εφικτή. Επίσης επισημάνθηκε ότι τέτοια έργα επιδοτούνται κατά 75% από την ΕΟΚ ενώ υπάρχει και η δυνατότητα δανείου για το υπόλοιπο 25%.

Αλήθεια, γιατί φέτος δεν κόπηκε η πίττα του συλλόγου στο χωριό;

* * * * *

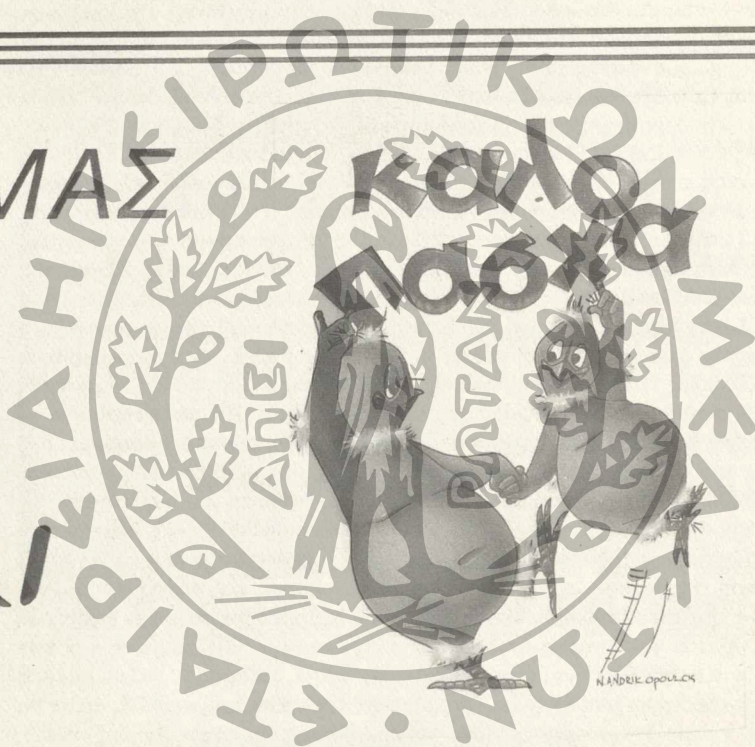
Σε άλλη στήλη θα διαβάσετε ότι δημοπρατήθηκε το έργο της ασφαλτόστρωσης του δρόμου από Μηλιωτάδες προς Άγια Αθανασία.

Μέχρι να, κι αν, φτάσει ως εμάς, μήπως θάπρεπε το κοινοτικό συμβούλιο να επανέλθει σε παλιότερη πρόταση του προς τη Νομαρχία για στρώσιμο του δρόμου με οδοστρωτήρα της Νομαρχίας και χαλίκι από τα λατομεία των κοινοτήτων της περιοχής;

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

ΣΑΣ

ΕΥΧΕΤΑΙ

ΙΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Σακελλαρίδης Θανάσης	1.000 δρχ
Τσινοπούλου Αθηνά	1.000 δρχ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΛΕΚΚΟΣ

συνέχεια από προηγούμενο

Γκούβα (η)

Άγρια τοποθεσία πέντε λεπτά νοτιοανατολικά του χωριού, με καταράκτη που το νερό πέφτει πάνω σε βράχο, όπου σχηματίστηκε κοίλωμα. Η λέξη είναι ελληνική.

Γκούντος

Παλιός και κατηφορικός δρόμος και γλιστερός, που οδηγούσε στο χωριό από τον Αη-Νικόλα, στα δυτικά του χωριού.

Γκρέουσα (τα)

Ανώμαλη δασική περιοχή με πουρνάρια και βελανιδιές, μιάμιση ώρα βορειοανατολικά του χωριού. Η λέξη "γκρέουσα" προέρχεται από το αρομούνικο "greusu", που σημαίνει "δεντράκι παρόμοιο με πουρνάρι".

Γκριγκέλα (του)

Παλιόχωραφο στη θέση "Μανιάκια". Η ονομασία από το κυριώνυμο κάποιας γυναίκας της οικογένειας Κοντογιάννη.

Γράβια (η)

Τοποθεσία με γράβες, απ' όπου και η ονομασία, μισή ώρα απόσταση, στην ευρύτερη περιοχή "οξιά".

Γυμνό

Τοποθεσία με λειβαδικές εκτάσεις στο Μιτσικέλι και σε υψόμετρο 1350 μέτρων. Νότια του χωριού και σε απόσταση μισής ώρας. Η ονομασία προφανώς επειδή λείπουν από την περιοχή αυτή τα δέντρα.

Γυναίκες (στις)

Τοποθεσία ψηλά στη ράχη, νότια και σε απόσταση πενήντα λεπτών από το χωριό, στην τοποθεσία "κέδριτσα". Η παράδοση λέει ότι εκεί πάνω σκοτώθηκαν δυο γυναίκες από την Μαννασή, μάνα και κόρη της οικογένειας Λιόντου, από κάποιον τρελλό.

Δίπλα (του)

Παλιόχωραφο της οικογένειας Δίπλα, στη θέση "πεταλίτσι".

Εικόνισμα

Μεγάλο εικόνισμα με στέγαστρο με μαύρες πλάκες, βόρεια του χωριού και σε απόσταση δεκαπέντε με είκοσι λεπτών. Εκεί σταματούσαν για δροσιά και ξεκούραση οι χωριανοί που γυρνούσαν από τα αμπέλια και συνήθιζαν ν' αφήνουν εκεί κράνα ή σταφύλια. Άγνωστο ποιός το έχτισε και τότε.

Εικόνισμα τ' Καρρά

Παλιό εικόνισμα που χρονολογείται εδώ και τέσσερες γεννιές και που το έχτισε κάποιος της οικογένειας των Καρραίων. Βρίσκεται στην "βλαχόστρατα" βορειοανατολικά και σε απόσταση μιας ώρας κι ενός τεταρτού.

Εικόνισμα

Ονομασία θέσης στην περιοχή "σκάλα", όπου βρίσκεται ένα εικόνισμα, ανεβαίνοντας για το ξωκκλήσι του Αη-Γιάννη, νότια και σε απόσταση πέντε-εφτά λεπτά από το χωριό.

Η παράδοση λέει ότι κάποιος σκηνίτης βοσκός, που κοιμόταν στη θέση αυτή, ονειρεύτηκε λεφτά. Ξυπνώντας και αφού έψαξε, τα βρήκε πραγματικά. Έτσι έχτισε και το εικόνισμα. Το τελευταίο πήρε τη σημερινή του μορφή αφού ανακατασκευάστηκε από κάποιον χωριανό της οικογένειας Χαρισιάδη.

Εκον'σμα τ' Ζιάπ'

Τοποθεσία με μικρό εικόνισμα βόρεια του χωριού και σε απόσταση δεκαπέντε λεπτών από το χωριό, που βρίσκεται στην άκρη ενός χωραφιού της οικογένειας Ζιάπ, απ' όπου και η ονομασία. Άγνωστο ποιός το έφτιαξε.

Έλατος Μαλάμως

Τοποθεσία με μεγάλο έλατο σε ιδιόκτητο μέρος στο "ριζό", βορειοδυτικά του χωριού και σε απόσταση μιας ώρας γεμάτης απ' αυτό.

Ζάγκα (του)

Ονομασία δασικής περιοχής στην τοποθεσία "καλατσούκες". Προφανώς κυριώνυμο Το επίθετο δεν υπάρχει στο χωριό. Το όνομα "Ζάγκας" προέρχεται από το σερβοκροατικό "Zaga".

Ζάννα (του)

Ονομασία παλιού αμπελιού της οικογένειας Ζάννα, βορειοδυτικά του χωριού, κάτω από το ξωκκλήσι του Αη-Δημήτρη.

Ζάπη (του)

Ονομασία χωραφιών της οικογένειας Ζάπη. Το επίθετο "Ζάπης" προέρχεται από το αλβανικό "Zhapë-a" = ο φλοιός, η φλούδα. Η τοποθεσία βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή "βαρκά".

Ζαρκοκρανιές

Τοποθεσία ψηλά στο Μιτσικέλι, το γυμνό, ζάρκο, όπου φυτρώνουν μόνο κρानιές.

Ζγκουρομαχάλας

Κοροϊδευτική ονομασία του πάνω μαχαλά του χωριού. Άγνωστο γιατί ονομάστηκε έτσι. Η λέξη σύνθετη από το "μαχαλά" και το αρομούνικο "Zgura" = η σκουριά, η λέρα, ή από το αλβανικό "Zgure" = η σκουριά.

Ζ'γουροτόπι

Βοσκότοπος στην περιοχή "Μπαούσια. Πήρε την ονομασία από τα ζ'γουρία που βόσκουν εκεί οι νομάδες κτηνοτρόφοι, ή οφείλεται σε κυριώνυμο, από το Σγουρός ή Σγουρός.

Ζμπέγκους (της)

Ονομασία χωραφιού παλιού στην περιοχή "βαρκά". Η ονομασία προέρχεται

από το παρατσούκλι κάποιας γυναίκας!

Θεοχάρη (του)

Ονομασία παλιού ιδιωτικού χωραφιού του Θεοχάρη Βακολίδη, πάνω απ' "γκούβα".

Καγκέλια (τα)

Ελικοειδής δρόμος που οδηγεί από την κορφή του Μιτσικελιού στα Γιάννη. Παλιότερα αυτός ο δρόμος έωνε τα Γιάννη με τα Ζαγοροχώρια, κυρίως τουρκοκρατίας. Βρίσκεται νότια-νοτιοδυτικά του χωριού.

Καζάνια

Κοίλες τοποθεσίες όπου μαζεύεται το νερό και μοιάζουν σαν καζάνια, όπου και το όνομα της περιοχής. Βρίσκεται βορειοανατολικά του χωριού και απόσταση είκοσι λεπτών.

Καζάρμα (η)

Δασική περιοχή βόρεια και σε απόσταση περίπου δυο ωρών, στα σύνορα με Μπάγια. Η ονομασία προήλθε από τουρκικό φυλάκιο που υπήρχε παλιά εκεί. Λέξη "καζάρμα" προέρχεται από το βουλγάρικο και ρώσικο "Kazarma" = στρατώνας.

Καζάρμα

Κι άλλη τοποθεσία με την ίδια ονομασία. Ύψωμα στο οποίο υπήρχε φυλάκιο νότια του χωριού, ψηλά στη ράχη, και σε απόσταση περίπου σαράντα λεπτών από το χωριό.

Καλατσούκες

Παλιάμπελα στα βόρεια του χωριού και σε απόσταση μιας ώρας. Ο Οικονόμος στην διατριβή του ονομάζει την περιοχή "καρατσούκα" και όχι "καλατσούκα" όπου "καρατσούκα" σημαίνει "ύψωμα με μαύρο χώμα". Όμως στο χωριό κανείς δεν λέει την περιοχή "καρατσούκα". Μήπως η λέξη είναι σύνθετη από το κατσούκα, που ταιριάζει με τη μορφολογική δομή της περιοχής και ευνοεί καλλιεργήσιμο αυτής;

Καλύβες

Ονομασία περιοχής, όπου υπάρχουν καλύβες των νομάδων κτηνοτρόφων, νότια του χωριού και σε απόσταση σαράντα λεπτών.

Καμίνια

Ονομασία τοποθεσίας στην περιοχή "αψήσιαλος", δυτικά του χωριού και σε απόσταση δέκα λεπτών, όπου παλιότερα υπήρχαν καμίνια, που έβγαζαν καύση.

Κανάβια (τα)

Δασική περιοχή βόρεια του χωριού σε απόσταση μιας ώρας και δέκα λεπτών σε υψόμετρο 820 - 840 μέτρων.

Καναβοτόπι (το)

Παλιάμπελα βόρεια του χωριού και σε απόσταση περίπου δέκα λεπτών. Η ονομασία προέρχεται, όπως και του παραπάνω τοπωνύμιου, από το ότι παλιά υπήρχαν αμπέλια όπου έσπερναν κανάβι.

Κάναλες

Λειβαδικές εκτάσεις νότια του χωριού και σε απόσταση μιας ώρας, υψόμετρο 1.400 μέτρων, όπου υπάρχουν κάναλες για το πότισμα των ζώων.

Κανής

Παλιόχωραφο, το καλύτερο της περιοχής όπως έλεγαν, στην τοποθεσία "παλτενίσι", νότια του χωριού και σε μια ώρα απόσταση από αυτό. Το όνομα τοποθεσίας από το υποκοριστικό του κυριώνυμου "Κωνσταντίνος".

Καραμπάτσα (του)

Παλιόχωραφο ιδιοκτησία της ομώνυμης οικογένειας, κάτω από την εκκλησία του Αη-Δημήτρη.

Το επίθετο "Καραμπάτσας" προέρχεται από το τουρκικό "Karaba" = σημαίνει "χριστιανός παπάς". Το όνομα υπάρχει ακόμα στο χωριό, όπως και Καλουτά.

Καραολάνη (του)

Παλιό ιδιόκτητο χωράφι στη θέση "σιάδια" νοτιοδυτικά του χωριού και σε απόσταση πέντε ωρών και δέκα λεπτών. Το επίθετο "Καραολάνης", προέρχεται από το τουρκικό "Kara" = μαυρός και "ulan" = άνθρωπος. Το επίθετο δεν υπάρχει σήμερα στο χωριό.

Καρσούλ' (το)

Τοποθεσία με μια ραχούλα δέκα λεπτά απόσταση από το χωριό, δυτικά. Είχε το παρατηρητήριο του ο περίφημος αγροφύλακας Λεβεντιάς, απ' όπου είδε όλη τη γύρω περιοχή.

Καρύα τ' Μόμου

Τοποθεσία που πήρε τ' όνομά της από μεγάλη ιδιόκτητη καρύα που βρισκόταν στην περιοχή, βορειοδυτικά και σε απόσταση είκοσι πέντε λεπτών από το χωριό. Τώρα η καρύα αυτή έχει κοπή.

Κασίμνα

Ονομασία ρέματος και της γύρω τοποθεσίας, μεταξύ των περιοχών "λίπα" και "ανήλιο". Το ρέμα ξεκινάει από το χωριό και συνεχίζει σχηματίζοντας παραπόταμο του Άραχθου. Άγνωστο γιατί δόθηκε αυτή η ονομασία, που προφανώς είναι κυριώνυμο. Και το οποίο κυριώνυμο προέρχεται από το επίθετο "Κασίμ" και αυτό από το τουρκικό "Kasim" = η αρχή του χειμώνα.

Κασνιάρια (η)

Δασική περιοχή βορειοδυτικά του χωριού και σε απόσταση μιας ώρας από το χωριό. Η ονομασία προέρχεται από το τουρκικό "Kasni". που σημαίνει το γάβανο.

..... συνέχεια στο επόμενο